

En vandring i Skara med omnejd – utdrag

En vandring i Skara med omnejd vid tiden runt förra sekelskiftet (1900) med utgångspunkt i vykort från den tiden, eller någon annan inledande text.

En del av Skara stadsplan 1909 inklippt här. Ska man fixa med en utvinkningsbar karta, så att den kan vara utvikt medan man bläddrar? Jag har den inskannad. Jag har även kartan från 1955 och en från 1856.

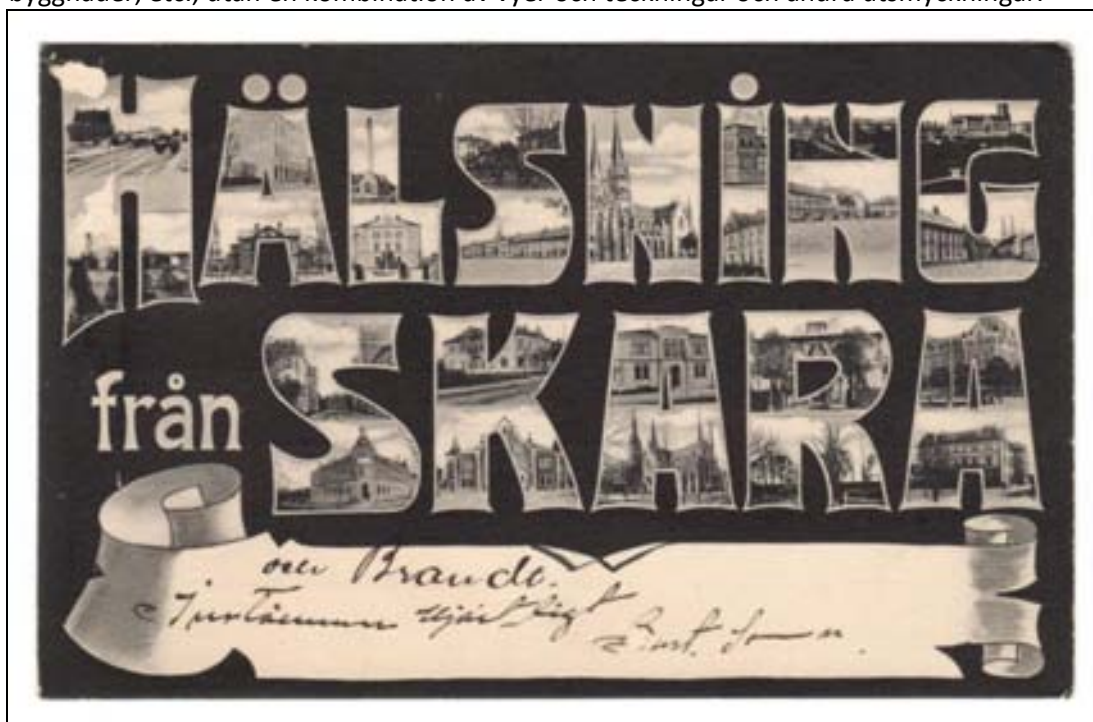

Detalj ur Skara stadsplan 1909.

En vandring i Skara med omnejd – utdrag

Översikter, flerbildskort, specialkort

Många vykort från tiden runt förra sekelskiftet var inte enbart topografiska, d.v.s. vyer av gator, torg, byggnader, etc., utan en kombination av vyer och teckningar och andra utsmyckningar.

2015-200^536 {förlag ej angivet} [SKARA 3/3 1908]

Bokstavskort med många motiv från Skara. Den här typen av kort var ganska vanlig och förekommer även med bilder bara i ortsnamnet.

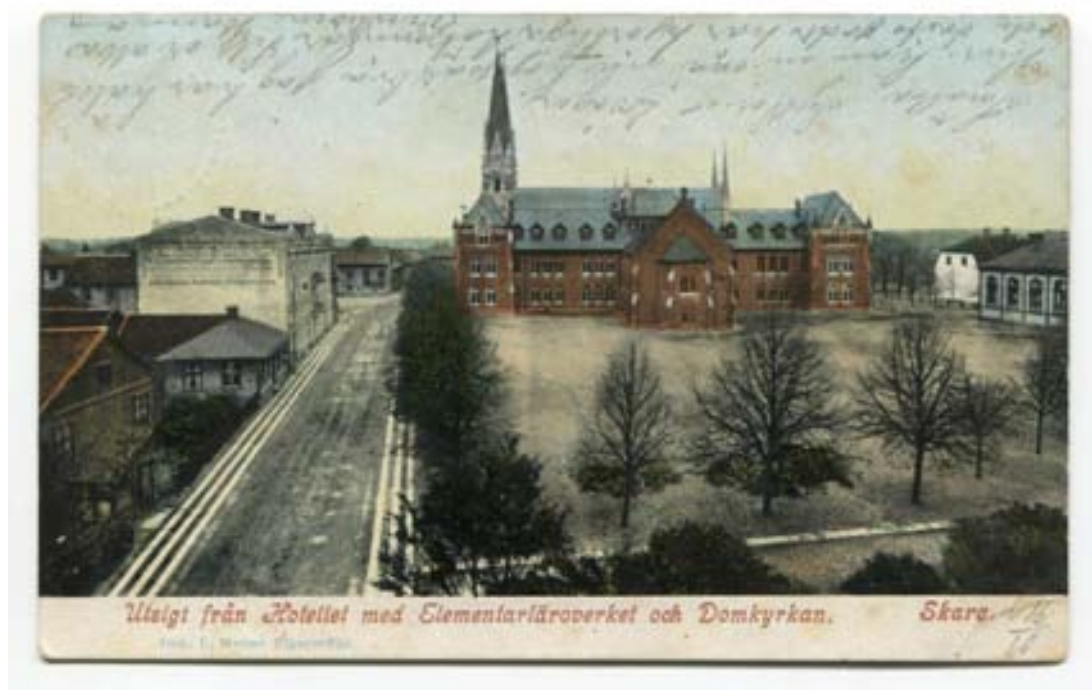
2015-055^140 {C. A. Bergers Bokhandel} [SKARA 27/2 1897]

Mitt äldsta i Skara avstämplade vykort, en föregångare eller variant på "Gruss aus"-kort. Domkyrkan exteriör och interiör, Läroverket och Stadshotellet.

En vandring i Skara med omnejd – utdrag

Utsikter

Det är inte bara vatten- och domkyrkotorn som bjuder på utsikt:

2011-012^543 {L. Holms Cigaraffär} [PLK 13/.. 190x]

Utsikt från Stadshotellet c:a 1903. På Bergqvistska husets gavel annonserar Bergqvist & Wilson Jernhandel, Lundbergs Tapet & Pappershandel, Skara Källa Bryggeri och Strömvall Tapetsör & Sadelmakare. Det lilla huset hitom inrymde under en tid stadens postkontor.

2016-120^454 {L. Holms Cigaraffär} [SKARA 18/3 1913]

Utsikt från Stadshotellet c:a 1913. Nu är Westermarkska (hiterst) och Bergqvistska husen från 1907 respektive 1894 på plats. I mitten syns Lefvanderska (Berggrenska) huset och till höger Domkyrkan bakom Läroverket. Handelsbanken hade kontor i Westermarkska huset 1923–1968. Huset har ännu de tornhuvar som togs bort, sannolikt vid renovering 1940.

En vandring i Skara med omnejd – utdrag

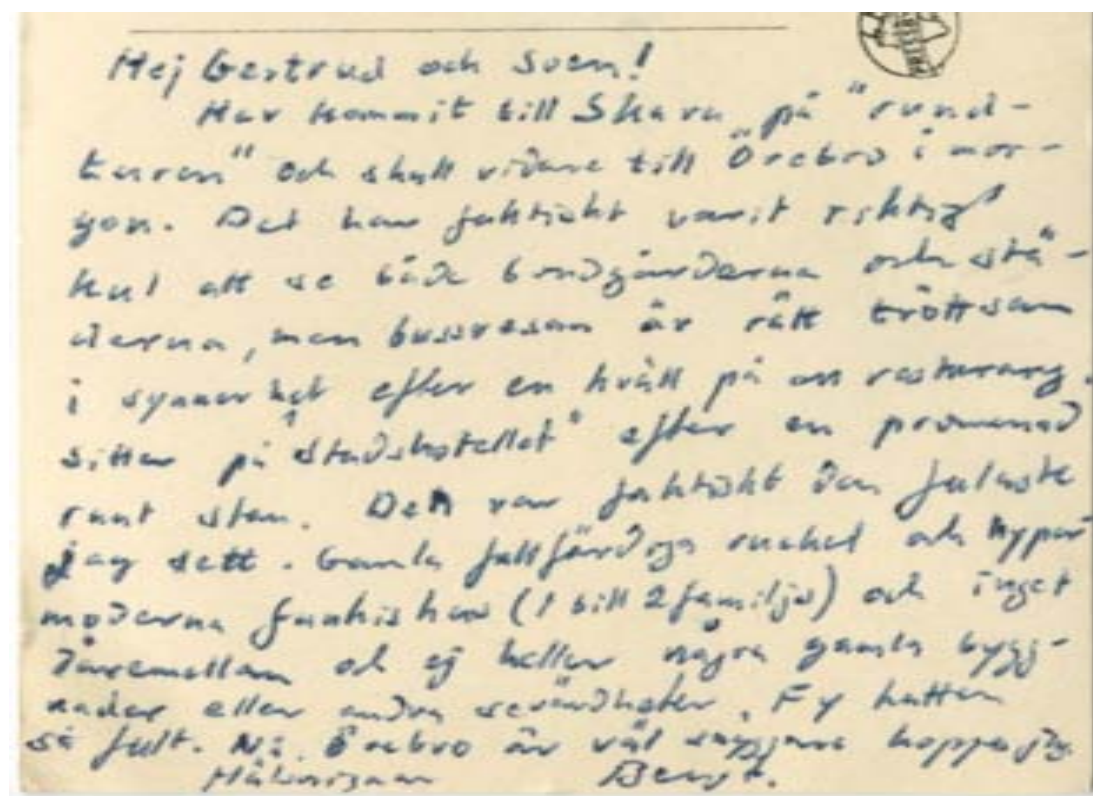
Flygfoton

De allra första flygfotona i Sverige togs 1893 av Salomon August Andrée. Under andra världskriget var det förbjudet med civil flygfotografering och försäljning av flygfotografier (Sandström, 2015).

2014-018^160 {Pressbyrån, nr 51234} [SKARA 18/6..]

Skara c:a 1950, från ovanför Hindsbogatan. Plankorsningen med Lidköpingsbanan.

2014-018^161

Skribenten är inte alls glad över vad han sett i vår stad: "Den var faktiskt den fulaste jag sett. Gamla fallfärdiga ruckel och hypermoderna funkishus och inget däremellan och ej heller några gamla byggnader eller andra sevärdheter. Fy katten så fult.". Kanske var det den tröttsamma bussresan efter en kväll på restaurang som fick honom på dåligt humör?

En vandring i Skara med omnejd – utdrag

Lite modernare, om jag får be, och gärna i färg!

2014-430^022 {Söderflyg, Färentuna} [SKARA 1/3 1982]

2014-379^178 {AB H. Lindenhag, Göteborg, nr 51/2} [epg]

Nya missionskyrkan påbörjas snart? Cirka 1971

En vandring i Skara med omnejd – utdrag

Centrala delarna

Bangården

Hur var det egentligen, var Skara den största smalspåriga järnvägsknuten i norra Europa?

2013-068^200 {förlag ej angivet} [PLK 378 (Timmersdala-Skara) 2/8 1915]

Järnvägsstationen

Den nuvarande stationsbyggnaden uppfördes 1899 i samband med Göteborgsbanan, och invigningen var 1900. Den tidigare stationsbyggnaden stod söder om den nuvarande och flyttades när den nya stod klar till korsningen Skaraborgsgatan – Kämpagatan. Vid ombyggnad 1941 stämpades trapphustornen.

2014-358^949 {förlag ej angivet, nr K 4510} [PLK 14/4 1906]

Diverse

2015-082^275 {Lydia Holm, Skara, nr O E K 4153} [SKARA 30/6 1902]

”Skara. Jernvägsgatan. Tagen just en månskenskväll, Utanför vårt Stadshotell”. Är det manne Gillesnämnden som är på väg hem efter möte på Stadt?

Poststämpling

En poststämpel på vykortets adress-sida, det som Posten och många filatelister anser vara dess framsida, tjänar för samlaren bl.a. till att datera vykortet. Fram till april 1904 skulle inrikes brevkort stämplas även vid ankomst. Post som lämnats på tåg stämplades med unika stämplor för respektive rutt. Ett visst nummer kunde användas på flera olika rutter (dock ej samtidigt) och man får studera listor från ABB Frimärksklubb i Västerås (eller Facit Postal) för att utröna på vilken rutt och när ett visst nummer användes.

PKXP № 77 användes på sträckan Stenstorp-Lidköping-(Håkantorp) 1893-1909 med undantag för fem månader 1904 då den användes på sträckan Lidköping-Axvall-Skövde. Sträckan Lidköping-Skara-Stenstorp stämplades L.S.S. från 1875 till 1887. PLK 230 användes på sträckan Lidköping-Stenstorp 1904 till 1935.

PKXP: Postkupéexpedition

PLK: postiljonskupéexpedition

PKP: postkupé

Litteraturförteckning

Bebyggelseinventering i centrala Skara 1970-71. (1977). Skara.

Carlsson, E. (2001). *Skara*. Warne förlag.

Sandberg, E. (1948). *Skara stads äldre gator och torg*. Skara: Bergers bokhandel.

Sandström, A. (2015). *Vykortets historia*. Stockholm: Trafik-Nostalgiska Förlaget.

Skara 1863--1913. (1913). Skara: Sven Dahlgren.

Skara III - efter 1900. (2011). Warne förlag.

Wirén, G. (1996). *Skara stads gatunamn*. Skara.

En vandring i Skara med omnejd – utdrag

Innehåll (rubriker från det kompletta dokumentet)

Skara och Vykort – En introduktion.....	2
Översikter, flerbildskort, specialkort	3
Utsikter	7
Flygfoton	12
Lite modernare, om jag får be, och gärna i färg!	20
Centrala delarna	23
Bangården	23
Järnvägsstationen	27
Järnvägsparken	29
Järnvägsgatan norrut	32
Järnvägsgatan söderut	39
Stadshotellet	44
Badhuset	48
Skaraborgsgatan.....	51
Teaterhuset	52
Stadskällaren	54
Domkyrkan	56
Läroverket	64
Biblioteket	67
Stortorget	68
Skoltorget	81
Hötorgsgatan.....	82
Marumsgatan – Hötorget (Fisktorget) – Marumstorget	82
Olins park	95
Klostergatan	96
Öster	101
Skolgatan	101
Bommagatan	109
Källeskolan.....	112
Botan	114
Viktoriasjön	116
Skara källa	118
Norr.....	120
Stadsträdgården.....	120
Brogården.....	122
Museet	123
Fornbyn	124
Elverket	124
Väster.....	125
Gunnar Wennerbergsgatan	125
Alandersgatan	126
S:ta Annagatan	127
Vasagatan	128
Sturegatan	129
Hindsbogatan	130
Rådhusgatan.....	132
Surbrunnshallén	133
Malmgatan	134
Flickskolan	136
Lilla seminariet (IOGT).....	137
Folkskoleseminariet	138
Småskoleseminariet	140
Brinkagatan	140
Söder.....	141
Vallgatan	141
Bryggeriet.....	141
Härlundagatan.....	142
Oxbacksgatan	144
Brobacka.....	145
Folkungagatan	146
Vattentornet och Tingshuset	147
Lantmannaskolan	150
Jarlagatan	151
Bågen.....	153
Diverse.....	153
Bortom Skara.....	154
Poststämpling	159
Litteraturförteckning	160
Innehåll	160